

L'ENTREVISTA AMB JOSÉ MARÍA MARAVALL, SOCIÒLEG

"Zapatero té instint i bons principis"

Exministre d'Educació (1982-1988) i catedràtic de Sociologia de la Complutense. Publica La confrontación política (Taurus).

JOAN TAPIA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 13.11.08

--¿El Partit Popular va inventar la crispació?

--S'ha utilitzat bastantes vegades. La va utilitzar, per exemple, l'esquerra populista a l'Amèrica Llatina. En les democràcies actuals, el Partit Republicà americà n'és el mestre.

--¿Mestre?

--La va utilitzar contra Bill Clinton des del 1992, i després Karl Rove, l'estrateg de Bush, contra Al Gore i John Kerry el 2000 i el 2004.

--¿I a Espanya?

--L'any següent de les eleccions americanes del 1992, el PP la va assajar contra Felipe González entre els anys 1993 i 1996. I també contra Zapatero.

--¿Per què?

--Quan un partit està molt escorat, pot intentar guanyar acostant-se al centre. Passa a la Gran Bretanya i en altres països. El PP ho va intentar, però va fracassar. Fins i tot el 1993, tot i que aquell any Felipe González ho tenia tot en contra.

--I, si falla el centre... ¿crispació?

--El Partit Popular va arribar a la conclusió que en la competició ideològica hi perdia sempre. Va focalitzar, doncs, el seu atac en qüestions transversals en què tothom, sigui quina en sigui la ideologia, té la mateixa inclinació. Tothom vol que el Govern no menteixi o que no hi hagi corrupció.

--N'hi havia hagut.

--És clar. La corrupció hi va ser i li va anar d'allò més bé al PP.

--El recurs a la crispació va funcionar.

--El 1996, la crispació va mobilitzar els electors del PP i va inhibir els socialistes més tebis. Al crispar no es busca el suport de l'elector de centreesquerra, sinó la seva abstenció.

--¿Crispar exigeix desqualificar?

--Desqualificar planificadament. Demonitzar el contrincant per mobilitzar els teus i sostreure vots al contrari. Per això es proclama que Obama és amic de terroristes. O que Zapatero té pactes secrets amb ETA per entregar Navarra.

--No li va resultar el 2004.

--El PP feia anys que hi recorria. El 2004, canvia de líder i, en plena campanya, li esclata un gran tema transversal: la mentida sobre l'atemptat de l'11-M. Feia anys que atribuïen al PSOE l'Apocalipsi, i de cop i volta l'Apocalipsi se'ls gira en contra.

--Però hi insisteixen.

--Per al PP, hauria sigut millor enterrar en l'oblit l'11-M. Però els obsessionava la frase de Rubalcaba: "Espanya no es mereix un Govern que menteix". Per això sorgeix la teoria de la conspiració. I no donar quarter a Zapatero amb Euskadi i Catalunya. Tornen a crispar per guanyar.

--I el 2008 tampoc funciona.

--La crispació d'Acebes i Zaplana era grollera. Però el PP puja més que el PSOE i només perd perquè el seu discurs radical alarma l'electorat no socialista de Catalunya i Euskadi.

--¿Va enterrar Rajoy la crispació al congrés de València?

--Ja ho veurem. La seva idea és que un PP més tranquil pot guanyar. Es basa en el fet que el PSOE guanya les eleccions per la por que el PP genera a Catalunya i Euskadi, però que això crea problemes als socialistes a Andalusia i a Extremadura. I aconseguir aquests dos vots no resulta gens fàcil.

--A sobre, la crisi. El famós "és l'economia, estúpid".

--La crisi no sempre afavoreix l'oposició. Felipe González va guanyar les eleccions el 1993 pel seu coratge a l'afrontar la crisi econòmica sense atendre els seus immediats interessos electorals. I John Major (Gran Bretanya), el 1992, i Schröder (Alemanya), el 2002. Ara la crisi està donant ales a Gordon Brown.

--No a Zapatero.

--Ja ho veurem. La gent sap que la crisi és mundial i que no hi ha remeis miraculosos. Que el PP no ho faria millor. Zapatero només en sortiria perjudicat si hi hagués una recuperació mundial i no arribés a Espanya.

--¿Confia en Zapatero?

--Per dos motius. Un, té bons principis: la tolerància, la modernització dels drets, l'obertura a Catalunya i Euskadi. Dos, té instint polític i connecta amb la gent.

--¿I entre els principis i connectar?

--Tot governant té errors. Amb Felipe també ens vam equivocar estant contra l'OTAN. I fent després un aventurat referèndum.

--¿Per què no admetre que Alfonso Guerra crispava quan va dir a Suárez "tafur del Mississipí"?

--No és veritat. Se saben les meves diferències amb ell, però Guerra només va dir una tonteria, no crispava.

--¿No?

--No hi havia demonització d'UCD, i les relacions eren bones. Pensi en l'amistat de Guerra amb Abril Martorell. Va ser l'etapa del consens: els pactes de la Moncloa, la Constitució... I fins i tot l'oferta a UCD d'un Govern de coalició.